

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja sakan täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 50/2023 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Emilia Laitala, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Tuomas Kaivola, liikenne- ja viestintäministeriö
- rikosshyötyasiantuntija Jaakko Haaparanta, Oikeusrekisterikeskus
- johtava asiantuntija Päivi Karkkola, Liikenne- ja viestintävirasto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän palveluista annettua lakia ja sakan täytäntöönpanosta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintäviraston hoidettaviksi säädettäisiin ne Euroopan unionin datanhallintaa koskevassa asetuksessa tarkoitetut rekisterin-pito- ja valvontatehtävät, jotka koskevat datan välityspalveluita ja tunnustettuja data-altruismi-pohjaisia organisaatioita. Kyse on uusista viranomaistehtävistä. Tehtäviin sisältyisi mahdollisuus määrätä seuraamusmaksu datan välityspalveluille. Uuden seuraamusmaksun takia esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta sakan täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan.

Mainittu asetus on osa EU:n datatalousstrategiaa. Sen tavoitteena on luoda eurooppalainen data-avaruus. Eurooppalainen data-avaruus rakentuu neljälle pilarille: yhteinen hallintamalli datan saatavuudelle ja käytölle, investointien tekeminen ja infrastruktuurin vahvistaminen, osaamisen lisääminen sekä strategisten sektorien tunnistaminen. Asetus on keskeinen toimi ensimmäisessä pilarissa eli yhteisen datan hallintamallin luomisessa.

Valiokunnan mietintö LiVM 7/2023 vp

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2024 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Esityksessä ehdotetaan Euroopan unionin datanhallintaa koskevan asetuksen perusteella Liikenne- ja viestintävirastolle uusia rekisterinpito- ja valvontatehtäviä, jotka koskevat välityspalveluita ja data-altruismipohjaisia organisaatioita. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksusta välityspalveluille. Valiokunta pitää hyvänä, että Liikenne- ja viestintäviraston pysyvä resurssitarpeiden lisääntyminen on otettu huomioon valtion vuoden 2024 talousarviossa ja julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2025—2027.

(2) Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta vastaa esityksen mukaan Oikeusrekisterikeskus. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että myös sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) voimassa olevan 333 §:n ja 334 §:n nojalla määrättävien teleyrityksen seuraamusmaksun ja televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksujen täytäntöönpanomenettely olisi tarpeen muuttaa yhdenmukaisesti sakon täytäntöönpanolain mukaiseksi. Valiokunta katsoo, että muutostarvetta on syytä arvioida vireillä olevan edellä mainitun lain muutoksenhakusäännöksiä koskevan lainsäädäntöhankkeen yhteydessä.

(3) Asian käsittelyn yhteydessä on myös tullut esille, että datanhallinta-asetus saattaisi eräiden tulkintojen mukaan edellyttää passiivisuusvalituksesta säätämistä. Esityksessä lähdetään siitä, että passiivisuusvalituksen kaltaisissa tilanteissa on tulkittu myös kantelun ylimmille laillisuusvalvojille olevan mahdollinen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan asiassa on pyydetty asetustekstin suomennokseen oikaisua, mutta oikaisupyynnön käsittely on vielä kesken. Koska asia on tältä osin vielä kesken ja kyseisen sääntelyn tulkinta selkeytyy todennäköisesti lähitulevaisuudessa, valiokunta ei ole tässä vaiheessa lisännyt esitykseen passiivisuusvalitusta koskevaa sääntelyä. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että liikenne- ja viestintäministeriö seuraa ja arvioi asiaa tarkoin ja tarvittaessa valmistelee sääntelyn tulkinnan selkeydyttyä tarvittavat muutokset.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 50/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 7/2023 vp

Helsingissä 15.11.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Marko Asell sd
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Aleks Jäntti kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Mats Löfström r
jäsen Anna-Kristiina Mikkonen sd
jäsen Pinja Perholehto sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula